

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

SSA Marek Machnij

w sprawie z wniosku Józefa S. I innych, przy uczestnictwie Spółdzielni Mieszkaniowej w B. i Gminy Miasta B.
o ustanowienie odrębnej własności lokali,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 listopada 2011 r.,
na skutek zagadnienia prawnego przedstawionego
przez Sąd Okręgowy
postanowieniem z dnia 28 czerwca 2011 r.,

"Czy po wejściu w życie art. 49¹ ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (dodanego ustawą z dnia 14 czerwca 2007 r., Dz.U. Nr 125, poz. 873) członek spółdzielni - w razie bezczynności spółdzielni - może żądać w postępowaniu nieprocesowym na podstawie art. 49 ust. 1 i 2 powołanej na wstępie ustawy ustanowienia na jego rzecz odrębnej własności lokalu, czy też jedyną drogą do realizacji tego uprawnienia jest powództwo wytoczone w oparciu o art. 49¹ w związku z art. 49 ust. 1 tejże ustawy?"

odmawia podjęcia uchwały.

Uzasadnienie

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 29 grudnia 2010 r. ustanowił na rzecz wnioskodawców odrębną własność garaży usytuowanych na działce położonej w B. o nr geodezyjnym 7546/48, znajdującej się w użytkowaniu wieczystym Spółdzielni Mieszkaniowej w B. Jako podstawę dla tego rozstrzygnięcia powołał art. 49 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tj. Dz. U. z 2003 r., Nr 119, poz. 1116 ze zm. - dalej ustawa o spółdzielniach mieszkaniowych). Sąd Okręgowy przy rozpoznawaniu apelacji Spółdzielni Mieszkaniowej w B. powziął wątpliwość w jakim trybie - po wejściu w życie ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r. zmieniającej ustawę o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. Nr 125, poz. 873), na mocy której dodano do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych art. 49¹ - podlega rozpoznaniu żądanie członka spółdzielni o ustanowienie na jego rzecz odrębnej własności lokalu. Zagadnienie to przedstawił do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu na podstawie art. 390 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Okręgowy dotyczy relacji pomiędzy art. 49 i art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych. Pierwszy z tych przepisów przewidywał dla dochodzenia żądania ustanowienia odrębnej własności lokalu spółdzielczego tryb nieprocesowy. Art. 49¹ zawiera natomiast odesłanie do trybu procesowego. Wymaga bowiem odnotowania, że art. 49 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych został uchylony przez ustawę z dnia 19 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 240, poz. 2058). Sąd Okręgowy odwołał się jednak do prezentowanego w judykaturze i doktrynie stanowiska, w myśl którego odzyskał on moc, ze skutkiem *ex tunc*, na skutek wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2005 r., K 42/02. Gdyby nawet podzielić to stanowisko i przyjąć, że art. 49 ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych ponownie stał się przepisem obowiązującym, to ta ocena nie jest wystarczająca dla przyjęcia, że obecnie jego relacja do art. 49¹ tej ustawy, wprowadzonego w 2007 r., stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 390 § 1 k.p.c. Powinnością sądu przedstawiającego zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu jest bowiem nie tylko stwierdzenie, że zagadnienie to jest wątpliwe, ale przedstawienie także odpowiedniego wyводу prawnego zawierającego

argumentację wskazującą na różne możliwości rozwiązania tego zagadnienia, przy uwzględnieniu utrwalonych zasad wykładni przepisów, które w rozpoznawanej sprawie znajdują zastosowanie. Uzasadnienie przedstawione przez Sąd Okręgowy tego wymogu nie spełnia. W szczególności nie przeprowadzono w nim analizy skutków wprowadzenia nowej regulacji ustawowej. Powołano w nim równocześnie dwa orzeczenia Sądu Najwyższego, w których zagadnienie przedstawione przez Sąd Okręgowy było już przedmiotem oceny, a stanowisko przyjęte przez Sąd Najwyższy było w tym zakresie zgodne (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2009 r., I CSK 378/08, OSNC 2009, nr 12, poz. 172 i z dnia 10 grudnia 2009 r., III CSK 110/09, OSNC 2010, nr 5, poz. 82). W ich uzasadnieniu Sąd Najwyższy przyjął, że wprowadzony do ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych art. 49¹ uchylił art. 49 tej ustawy i po wejściu w życie ustawy z dnia 14 czerwca 2007 r., mocą której dodano tenże art. 49¹, żądanie ustanowienia odrębnej własności lokalu jest możliwe do dochodzenia wyłącznie w procesie. Brak jest podstaw by kwestionować zasadność tego stanowiska, za którym Sąd Najwyższy opowiedział się również w kolejnym wyroku z dnia 13 stycznia 2011 r., III CSK 94/10, tym bardziej, że Sąd Okręgowy przeciwstawił mu jedynie stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w uzasadnieniu wyroku z dnia 17 kwietnia 2008 r. (I Ca 35/08). Przytoczeniu tego stanowiska nie towarzyszyło uzasadnienie szersze niż stwierdzenie, że według oceny tego sądu zastosowanie art. 49¹ ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych jest uzależnione od uprzedniego zrealizowania okoliczności opisanych w art. 41 i art. 42 tej ustawy. Nie sposób uznać, że stanowi to argument podważający stanowisko prezentowane później jednolicie przez Sąd Najwyższy.

Uwzględniając powyższe należało przyjąć, że zagadnienie prawne przedstawione do rozstrzygnięcia przez Sąd Okręgowy nie miało aktualnie charakteru istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 390 § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę podjęcia uchwały w tym przedmiocie.